

Jules Verne

COPIII CĂPITANULUI GRANT

Călătorie în jurul lumii

OPERĂ PREMIATĂ DE ACADEMIA FRANCEZĂ

Prezentare: LAURA-IVONA DUMITRU

Editura Andreas

Cuprins

Partea I. AMERICA DE SUD / 5

- I. Balance-fish / 7
- II. Cele trei documente / 11
- III. Malcolm-Castle / 20
- IV. Propunerea Lady-ei Glenarvan / 27
- V. Plecarea navei *Duncan* / 32
- VI. Pasagerul cabinei numărul 6 / 38
- VII. De unde vine și unde se duce Jacques Paganel / 46
- VIII. Încă un om de ispravă la bordul navei *Duncan* / 53
- IX. Strâmtoarea lui Magellan / 60
- X. Paralela 37 / 69
- XI. Prin Chile / 78
- XII. La patru mii de metri înălțime / 85
- XIII. Coborârea Cordilierilor / 92
- XIV. O lovitură a providenței / 101
- XV. Spaniola lui Jacques Paganel / 106
- XVI. Rio Colorado / 113
- XVII. Pampasul / 122
- XVIII. În căutarea unei surse de apă / 130
- XIX. Lupii roșii / 138
- XX. Câmpiile argentinieni / 148
- XXI. Fortul independenței / 156
- XII. Inundația / 163
- XXIII. Călătorii noștri duc viața păsărilor / 172
- XXIV. Călătorii continuă să ducă viața păsărilor / 181
- XXV. Între foc și apă / 189
- XXVI. Atlanticul / 196

Partea a II-a. AUSTRALIA / 203

- I. Întoarcerea la bord / 205
- II. Tristan d'Acunha / 214
- III. Insula Amsterdam / 222

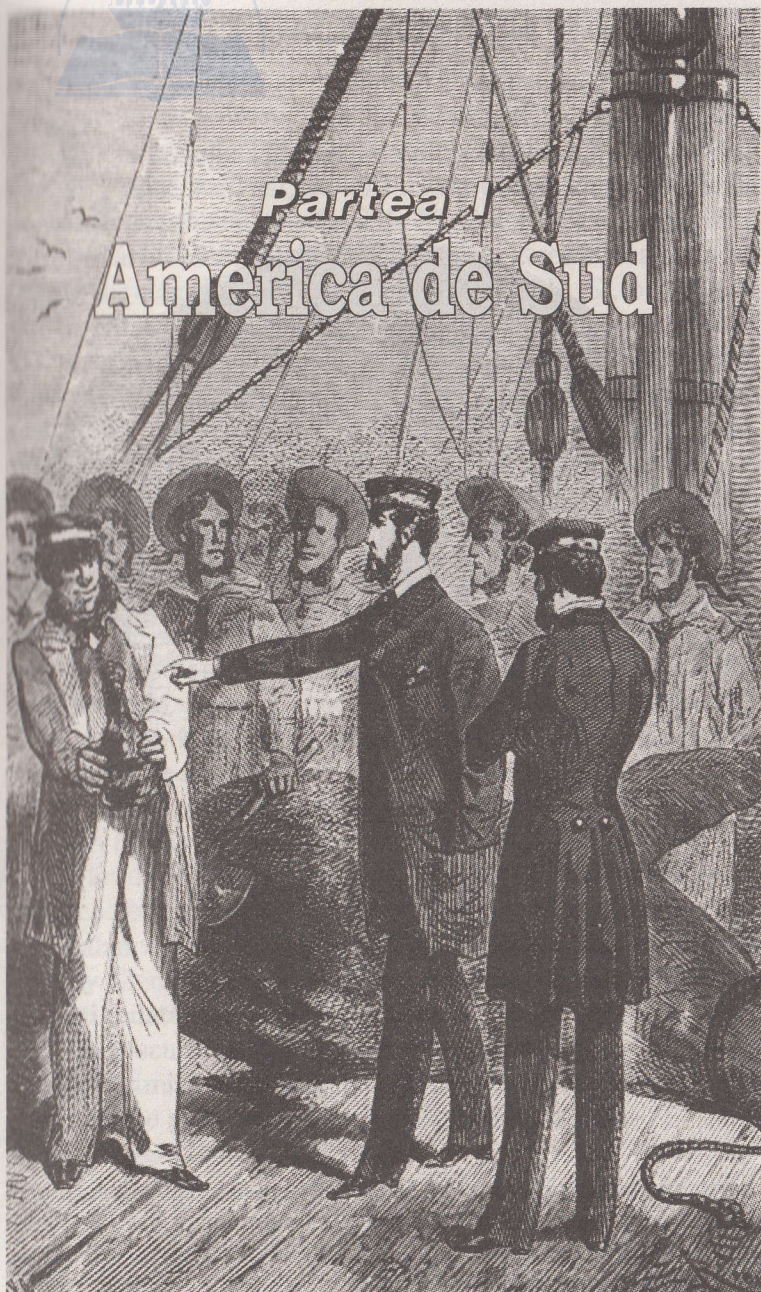
- IV. Rămășagurile dintre Jacques Paganel și maiorul Mac Nabbs / 231
- V. Învolverburările Oceanului Indian / 242
- VI. Capul Bernouilli / 253
- VII. Ayrton / 262
- VIII. Plecarea / 273
- IX. Provincia Victoria / 280
- X. Râul Wimerra / 287
- XI. Burke și Stuart / 297
- XII. Trenul de la Melbourne la Sandhurst / 306
- XIII. Un premiu de geografie / 315
- XIV. Minele Muntelui Alexandru / 325
- XV. Australian and New Zealand Gazette / 334
- XVI. Maiorul susține că sunt maimuțe / 342
- XVII. Crescătorii de vite milionari / 352
- XVIII. Alpii Australieni / 363
- XIX. O lovitură de teatru / 370
- XX. Aland-Zealand / 379
- XXI. Patru zile de neliniște / 388
- XXII. Eden / 395

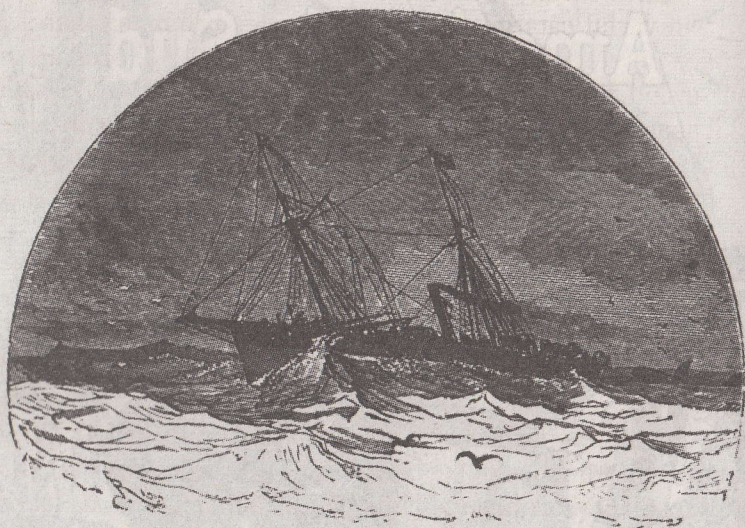
Partea a III-a. OCEANUL PACIFIC / 403

- I. Macquarie / 405
- II. Trecutul țării spre care mergem / 413
- III. Masacrele din Noua Zeelandă / 422
- IV. Stâncile / 430
- V. Mateloții improvizați / 438
- VI. În care canibalismul e tratat teoretic / 447
- VII. În care ajung, în sfârșit, în acea țară de care trebuia să fugă / 453
- VIII. Țara în care ne aflăm / 462
- IX. Treizeci de mile spre nord / 473
- X. Fluviul național / 481
- XI. Lacul Taupo / 490
- XII. Funeraliile unui șef maori / 501
- XIII. Ultimele ore / 508
- XIV. Muntele Tabu / 517
- XV. Marile mijloace ale lui Paganel / 529
- XVI. Între două focuri / 537

LIBRIS

Partea I
America de Sud

I. BALANCE-FISH

La 26 iulie 1864, sub o adiere puternică de vânt dinspre nord-est, un iaht măreț evolua cu toată iuțeala pe valurile canalului de Nord. Pavilionul Angliei flutura în vârful catargului de dinapoi; la extremitatea marelui catarg un steguleț albastru purta inițialele E. G., brodate în aur, având deasupra o coroană ducală. Iahtul se numea *Duncan* și îi aparținea lordului Glenarvan, unul dintre cei șaisprezece pairi scoțieni care făceau parte din camera lorzilor și cel mai distins membru al Royal-Thames-Yacht-Clubului, foarte cunoscut în Regatul Unit.

Lordul Edward Glenarvan se găsea pe bord cu tânăra-i soție, lady Helena, și cu unul din verii lui, maiorul Mac Nabbs. *Duncan*-ul, nou construit, făcuse exerciții la câteva mile de golful Clyde și încerca să se reîntoarcă la Glasgow. Insula Arran se zărea de-acum la orizont, când matelotul de pe catarg semnală un pește enorm, care se zbătea în urma iahtului. Căpitanul John Mangles porunci ca lordul Edward să fie prevenit de acest fapt. Lordul se urcă pe punte cu maiorul Mac Nabbs și-l întrebă pe căpitan ce crede despre vietate.

- Cred că-i un rechin dintre cei mari, răspunse John Mangles.
- Un rechin prin locurile astea? exclamă Glenarvan.
- Fără îndoială; el aparține unei specii de rechini care se întâlnesc în toate mările și sub toate latitudinile. E așa-numitul „Balance-Fish”¹. Dacă Înălțimea Voastră consimte și dacă lui lady Glenarvan i-ar plăcea să asiste la o vânătoare ciudată, vom ști îndată ce avem de făcut.

- Să pescuim atunci, zise lordul Glenarvan.

Apoi trimise un marinăr să o prevină și pe lady Helena, care veni pe punte, într-adevăr nespus de intrigată.

¹ Balance-fishul este astfel numit de marinarii englezi, deoarece capul său are forma unei balanțe sau, mai bine zis, a unui ciocan mare. Din această cauză, în Franța, este cunoscut sub numele de rechin-ciocan.

Marea era frumoasă; se puteau urmări cu ușurință pe suprafața ei evoluările rapide ale rechinului, care se scufunda sau se ridica la suprafață cu o putere surprinzătoare. John Mangles dădu ordine. Mateloții aruncară peste bord o frânghie puternică, prevăzută cu un cârlig la care era pusă ca momeală o bucată enormă de slănină. Cu toate că rechinul era încă la o distanță de 50 de yarzi, simți momeala oferită lăcomiei lui. Se apropie repede de iaht. I se vedeau aripile cenușii la capete, negre la bază, bătând valurile cu violență, pe când coada și-o menținea într-o poziție dreaptă. Pe măsură ce înainta, ochii lui mari, bulbucăți, apăreau umflați de poftă, iar fălcile, larg deschise, descopereau patru șiruri de dinți. Capul îi era mare și așezat ca un ciocan uriaș în vârful unui mâner.

John Mangles nu se înșelase; acesta era cel mai lacom specimen al familiei rechinilor. Pasagerii și marinarii de pe *Duncan* urmăreau cu atenție încordată mișcările rechinului. Animalul ajunsese de îndată în dreptul cârligului; se întoarse pe spate pentru a-l apuca mai bine și enorma bucată de slănină dispăru în vastul lui gâtlej. Îndată ce se „prinse“, mateloții îl traseră. Rechinul se zbătu cu putere, văzându-se smuls din elementu-i natural, apa. Dar se ținu seamă de violența lui; o frânghie prevăzută cu un jувăț îl apucă de coadă și-i paraliză mișcările. După câteva clipe, era zvârlit pe punte.

Îndată, unul dintre marinari se apropie de dânsul, cu băgare de seamă și, cu o puternică lovitură de topor, tăie coada uriașă a animalului.

Pescuirea se terminase; nu se mai puteau teme de nimic din partea monstrului. Răzbunarea marinarilor era satisfăcătoare, dar curiozitatea lor, nu. Într-adevăr, la bordul oricărei corăbii există obiceiul de a se cerceta cu de-amănuntul stomacul rechinilor.

Lady Glenarvan nu dori să asiste la această „explorare“ și se întoarse la locul său. Rechinul gâfâia încă; era lung de trei metri și cântărea peste șase sute de livre. Dimensiunea și greutatea nu aveau nimic extraordinar; dar dacă „balance-fishul“ nu este clasat printre uriașii speciei, el se numără

totuși printre cei mai de temut. Fu spintecat grabnic cu lovituri de topor. Cârligul pătrunsesese până în stomacul absolut gol; evident, animalul postise multă vreme, iar marinarii, înșelați în speranțele lor, erau cât pe aci să-i arunce rămășițele în mare, când conducătorul echipajului observă un obiect grosolan, foarte încurcat într-una dintre viscere.

– Ei, ce-i asta? exclamă el.

– O piatră pe care animalul o fi înghițit-o, răspunse unul dintre marinari.

– Da, reluă un altul, e o ghiulea cu sârmă.

– Tăceți! replică Tom Austin, secundul iahtului. Nu vedeți că animalul era un bețivan patentat și că a băut nu numai vinul, dar și sticla?

– Ce? întrebă lordul Glenarvan. Rechinul are în stomac o sticlă?

– O sticlă veritabilă, răspunse căpetenia echipajului.

– În cazul acesta, Tom, reluă lordul Edward, scoateți-o cu băgare de seamă; sticlele găsite în mare închid adesea documente de preț.

– Crezi? întrebă Mac Nabbs.

– Cred că de multe ori este posibil.

– Nu te contrazic, răspunse maiorul. Poate că și aici o fi vreo taină.

– O vom afla îndată, zise Glenarvan. Ei bine, Tom?

– Iată, răspunse secundul, arătând sticla pe care o scosese, nu fără greutate, din stomacul rechinului.

– Bun, zise Glenarvan. Spălați-o și aduceți-mi-o pe dună. Sticla fu depusă pe masa din careu, împrejurul căreia se

așezară lordul Glenarvan, maiorul Mac Nabbs, căpitanul John Mangles și lady Helena. Se știe că femeia este curioasă întotdeauna.

Pe mare orice întâmplare constituie un eveniment. Pentru un moment se așternu tăcerea. Era oare aici taina unui dezastru sau o simplă scrisoare încredințată bunului plac al valurilor de vreun marinăr lipsit de ocupație?

Înainte de a fi cercetată în interior, sticla fu examinată pe dinafară. Avea o îmbucătură subțire și lungă, al cărei gât puternic purta încă un capăt de sârmă de fier, atinsă de rugină; pereții săi erau foarte groși și în stare să suporte o presiune de mai multe atmosfere. Cu aceste sticle, vierii din Aî sau din Epernay rup picioarele scaunelor, fără să se vatăme. Sticla putuse deci să suporte fără nicio stricăciune primejdia unei lungi pribegiri.

– O sticlă a casei Cliquot, zise simplu maiorul.

Și fiindcă era cunoscător în această materie, afirmația lui fu primită fără tăgadă.

– Dragul meu maior, răspunse lady Helena, puțin ne pasă ce e această sticlă dacă nu știm de unde vine.

– Vom ști, dragă Helena, zise lordul Edward, și putem afirma de pe acum că vine de departe. Privește stratul pietrificat care o acoperă: substanțele sunt mineralizate, ca să spunem așa, sub acțiunea mării. Această rămășiță a plutit multă vreme în ocean, înainte să fi intrat în pânțele rechinului.

– Dar de unde vine? întrebă lady Glenarvan.

– Așteaptă, așteaptă; trebuie să fii răbdătoare când ai o sticlă ca asta în fața ta.

Glenarvan începu să scormonească stratul care apăra gâtul sticlei; îndată ieși la iveală dopul, pe care apa îl deteriorase foarte mult.

– Circumstanță supărătoare, zise lordul Edward, căci dacă se găsește vreo hârtie înăuntru, sigur este deteriorată.

– Tot ce se poate, replică maiorul.

– Voi adăuga, reluă Glenarvan, că sticla, prost astupată, avea să se scufunde, și e o fericire că rechinul a înghițit-o ca să ne-o aducă aici, pe bord.

– Fără îndoială, răspunse John Mangles, și totuși ar fi fost mai bine s-o fi pescuit în mijlocul mării pe o latitudine și o longitudine bine determinate. Studiind curenții atmosferici și marini, se poate recunoaște drumul străbătut; dar, cu acești rechini care umblă contra vântului și mării, nu mai știi ce să faci.

– Vom vedea, răspunse lordul Edward.

Scoase dopul cu multă grijă. Un miros puternic de sare se răspândi.

– Ei bine? întrebă lady Helena cu o nerăbdare specific femeiască.

– Da, zise Glenarvan, nu m-am înșelat! Sunt niște hârtii!

– Documente, documente! strigă lady Helena.

– Numai că, răspunse Glenarvan, pare să fie roase de umezeală și e imposibil să le scoți, căci sunt lipite de pereții sticlei.

– S-o spargem, răspunse maiorul.

– Aș vrea s-o păstrez neatinsă, replică Glenarvan.

– Și eu la fel, răspunse maiorul.

– Fără îndoială, zise lady Helena, dar conținutul este mai prețios decât sticla și e mai bine s-o sacrificăm.

– Înălțimea Voastră să desprindă numai gâtul, zise John Mangles. În felul acesta s-ar putea scoate documentul fără a se sparge sticla.

Era greu să se procedeze altfel. A trebuit să se întrebuițeze ciocanul, căci învelitoarea din piatră era extrem de tare. Sfărâmăturile căzură pe masă și mai multe bucăți de hârtie ieșiră la iveală, lipite una de alta. Glenarvan le scoase cu grijă, le separă și le întinse pe masă. Lady Helena, maiorul și căpitanul se îngrămădiră în jurul lui.

II. CELE TREI DOCUMENTE

Pe bucățile de hârtie, pe jumătate distruse de umezeală, se zăreau câteva cuvinte, numai resturi indescriptibile ale unor rânduri șterse aproape în întregime. Câteva minute, lordul Glenarvan le examinează cu atenție; le întoarse pe toate părțile; le expuse la lumina zilei; observă cele mai mici urme. Îi privi pe prietenii care îl măsurau cu o privire nerăbdătoare și zise:

– Sunt aici trei documente distincte și, după cât se pare, trei copii ale aceluiași document tradus în trei limbi, unul în

Sfârâmăturile căzută pe masă și mai multe bucăți de hârtie ieșiră la iveală, lipite una de alta. Glenarvan le scoase cu grijă, le separă și le întinse pe masă.

englezește, altul în franțuzește și al treilea în nemțește. Cele câteva cuvinte care au scăpat nevătămate nu lasă nicio îndoială în această privință.

– Dar, cel puțin, cuvintele au vreun înțeles? întrebă lady Glenarvan.

– E greu să mă pronunț; sunt foarte incomplete.

– Poate s-ar completa un document prin altul, zise maiorul.

– Desigur, răspunse John Mangles; căci e cu neputință ca apa să fi ros aceste linii exact în aceleași locuri. Alăturând crâmpenele de fraze vom sfârși prin a le găsi un înțeles.

– Ceea ce vom și face, zise lordul Edward. Dar să procedăm metodic. Iată mai întâi documentul englez.

Documentul prezenta următorul aranjament al rândurilor și cuvintelor:

62	Bri	gow
sink		stra
	aland	
skipp	Gr	
	that monit	of long
and		ssistance
	lost.	

– Iată ceva care nu spune prea mult, zise maiorul.

– Oricum ar fi, răspunse căpitanul, este englezească curată.

– Nicio îndoială în această privință, zise lordul Glenarvan. Cuvintele *sink*, *aland*, *that*, *and*, *lost* sunt intacte. *Skipp* formează evident cuvântul *skipper* și e vorba despre un domn Gr..., probabil căpitanul unui vas naufragiat².

² Cuvintele *sink*, *aland*, *that*, *and*, *lost* înseamnă în românește: a se cufunda, la pământ, acesta și pierdut. *Skipper* este numele care se dă în Anglia căpitanilor din marina comercială. *Monition* înseamnă document și *assistance*, ajutor.

XVII. Pentru ce plutea *Duncan* pe coasta răsăriteană a Noii Zeelande / 547

XVIII. Ayrton sau Ben Joyce? / 553

XIX. O învoială / 559

XX. Un strigăt în noapte / 568

XXI. Insula Tabor / 576

XXII. Ultima pozna a lui Jacques Paganel / 585

